

■ Allmänna gårdsomraden

Allmänt

Funktionerna på gårdsområden bör planeras och utplaceras tydligt. Passagerna från bil- och angöringsplatser samt från gatan till entréer bör vara lätt uppfattbara och tillgängliga. Onödiga ändringar i passagernas riktning bör undvikas och ändringspunkterna bör markeras tydligt. Ändringar i passagernas riktning bör göras rätvinkliga eller lätt uppfattbara sneda ändringar. Underhållskraven bör beaktas vid planering av lösningar för att gårdsområdenas användbarhet kan garanteras under alla förhållanden. Belysningen i områden av specialnivå ska vara tillräckligt stark, jämn och bländfri. Mer information om specialnivåns belysning finns i Kommunikationsministeriets rapport "Tillgänglig belysning och tydliga kontraster på stationsområden" (Kommunikationsministeriets publikationer 39/2006).

Passager och ytbeläggningar

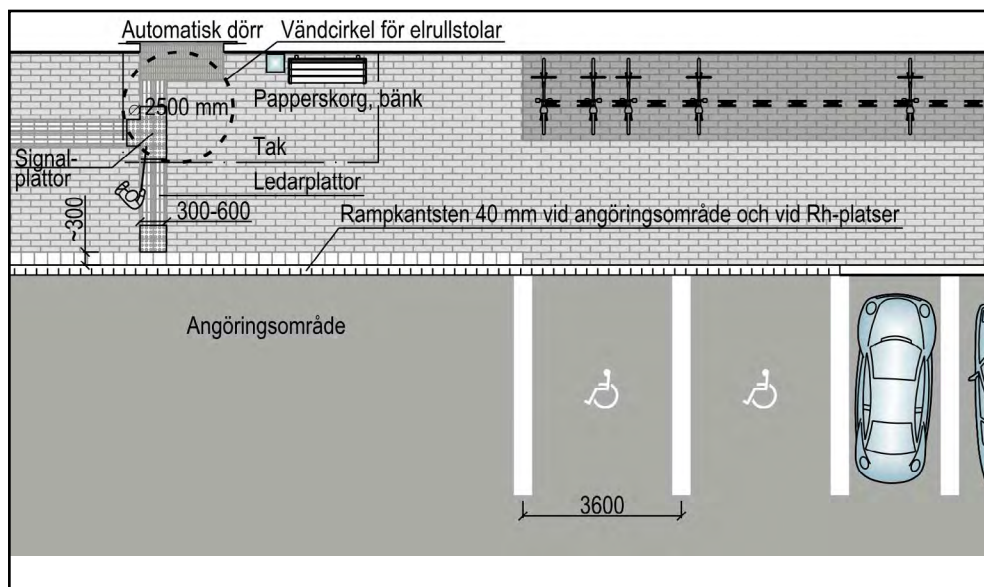
Passagernas fria bredd bör vara minst ≥ 1200 mm, men den rekommenderade minimibredden är 1500 mm, vilket räcker till också för personer med medhjälpare eller ledarhund. Vid ett möte av två rullstolar bör bredden vara minst 1800 mm. Passager med vinterunderhållning ska vara minst 2 300 mm breda. En vändcirkel för rullstolar är minst 1500 mm i diameter, för elrullstolar 2500 mm i diameter. Vägarnas fria höjd bör vara minst 2200 mm. Vid underfart av byggnader eller delar av dem rekommenderas dock en fri höjd på minst 3000 mm.

Ytbeläggningen bör vara hård, jämn och halkfri på specialnivå och hård eller ganska hård och halkfri på basnivå. Avvikelserna i jämnheten får vara max 5 mm och plattornas fogar får vara max 5 mm breda.

Sidolutningen får vara max 2 % på specialnivå och max 3 % på basnivå. Längdlutningen får vara max 5 % på specialnivå och max 8 % på basnivå. Grafik och färgläggning av jämna ytbeläggningar får inte ge intryck av nivåskillnader.

Parkeringsplatser

Tillgängliga parkeringsplatser ska markeras tydligt med den internationella rullstolsymbolen (ISA-symbolen) som ska finnas både målad på ytbeläggningen och fäst på en stolpe eller en vägg. Storleken på ISA-vägmarkering ska vara 850 mm bred och 1 000 mm lång. Tillgängliga bilplatser ska vara $\geq 3\,600$ mm breda och $\geq 5\,000$ mm långa. Tvär- och längdlutningen på bilplatser får vara max 2 %. Flyttning från

SuRaKu-korten ger riktlinjer för planering, byggande och underhåll av tillgängliga allmänna utemiljöer.

Kortens planeringslösningar är modellexempel som beskriver sätt att åstadkomma en tillgänglig utemiljö. Genom att utveckla produkter och planeringslösningar kan kvaliteten på utemiljön och tillgänglighetsgraden dock ytterligare förbättras.

De på korten angivna riktlinjerna baserar sig på tillgänglighetskriterier och modellexempel framtagna i SuRaKu-projektet. Anvisningarna har uppdaterats för att motsvara de förordningar och anvisningar för tillgänglighet som trädde i kraft före 2022.

Områdena har indelats i två nivåer beroende på kraven för tillgänglighet. Alla områdena borde uppfylla minst basnivån. Dessutom borde följande områden uppfylla en högre specialnivå vad gäller tillgänglighet:

- Gågatumuljörer
- Centrumområden med offentliga tjänster
- Omgivningar vid verksamhetsställen som erbjuder äldre- och handikappomsorg samt social- och hälsovårdstjänster
- Omgivningar med många äldre- och handikappbostäder
- Terminal- och hållplatsområden för kollektivtrafik
- Motions- och lekplatser där alla användare har beaktats
- Tillgängliga passager t.ex. på rekreationsområden

Bestämmelser

241/2017 Statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet

1007/2017 Miljöministeriets förordning om säkerhet vid användning av byggnader

379/2020 Statsrådets förordning om användningen av trafikordningar

Övriga anvisningar

RT 103141, 2019: En tillgänglig miljö för rörlighet och verksamhet

RT 98-11281, 2017: Trafikskyltar och skyltar utanför fastigheten

www.sujuva.info

SuRaKu-kort med riktlinjer

1. Skyddsvägar och trottoarer
2. Gångator och öppna platser
3. Nivåskillnader
4. Offentliga gårdsområden
5. Parkgångar och rastplatser
6. Lekplatser
7. Hållplatsområden
8. Tillfälliga trafikarrangemang

SuRaKu-tabeller med kriterier

Skyddsvägars kantsten, Utomhustrappor, Ramper, Ledarplattor och ledande material, Skiljeremisor, Hållplatsrefuger, Rännstenar och rännstensbrunnar, Ytbeläggningar, Skyddsvägsmarkeringar, Ledstänger, Räckan, Tryckknappsstolpar, Stolpar för skyddsvägsmärken, Sittplatser, Pollare och körhinder på trottoaren, Mittrefug på skyddsvägar, Reliefkarta, Varningsområden.

SuRaKu-korten med riktlinjer och tillgänglighetskriterier finns på Internet i pdf-format på www.hel.fi/helsinkikaikille/

tillgängliga bilplatser längs gatan ska tryggas med till exempel rampkantstenar. Tillgänglig bilplats avsedd för servicebil (eller annan bil med baklyft): bredd $\geq 3\ 600$ mm, längd $\geq 8\ 500$ mm. Belysningen på angöringsplatsen ska vara jämn, minst 50 lx.

Ramper, trappor och räcken

Den rekommenderade lutningen på ramper är 5 % eller mindre och den maximala lutningen 8 % (uppvärmd och takförsedd ramp). Vid långa ramper med en lutning på 5–8 % behövs ett minst 2 meter långt viloplan med 6 meters mellanrum. Ramper bör ha ett minst 50 mm högt avåkningskydd, om rampen inte begränsas av en vägg, mur, ett räcke med en nedre stång eller om den inte är på samma nivå som omgivningen. I anslutning till ramper bör det också finnas en trappa.

För utomhustrappor är den rekommenderade stegdimensioneringen 2 x steghöjd + stegdjup ≤ 660 mm. För uppvärmda eller takförsedda trappor används inomhusdimensionering: 2 x steghöjd + stegdjup ≤ 630 mm. Ett viloplan är att rekommendera med 10–15 stegs mellanrum. För att öka skönjbarheten bör trappstegens kanter ha en 20–40 cm bred bred ljushetskontrastrand. En alternativ trapplös förbindelseväg bör alltid finnas. Användning av ett system för isfrihållning eller en takbeläggning är att rekommendera.

På specialnivå behövs alltid ledstänger på två olika höjdnivåer på ömse sidor av trappan och rampen samt längs hela avsatserna. På basnivå vid ställen med litet trafik kan ledstänger på enbart en höjdnivå godkännas. Skyddsräcken behövs alltid, om höjdskillnaden är över 500 mm. Vid höjdskillnader under 500 mm eller som trappans mitträcke kan öppna räcken användas.

Ledarplattor och varningsområden

Ledarplattor används i uppvärmda eller takförsedda områden av specialnivå för att markera tillgängliga passager och för att varna om trappor, pollare, ramper eller andra nivåskillnader. Krav gällande ledarplattor finns beskrivna på kort 1 Skyddsvägar och trottoarer. Varningsområden används på motsvarande sätt på områden av basnivå för att varna om skyddsvägar, trappor eller nivåskillnader. Ytbeläggningen på varningsområden bör vara grov. Mer information finns i tabellen med kriterier för Varningsområden. Ledarplattor och varningsområden bör ha en sensorisk och ljushetskontrast som tydligt avviker från den övriga ytbeläggningen (kontrast som motsvarar skillnaden mellan mellangrå och svart/vit).

Entréer

Framför entréer ska det finnas en plan yta på 2 500 x 2 500 mm (vändcirkel för el-rullstolar). Planen ska vara minst 1 500 x 1 500 mm för att man ska kunna svänga runt med en rullstol och öppna dörrar. Den plana ytans lutning vid entréer får vara max 2 %. Trallar vid ingångar bör vara nersänkta i marknivån och det får inte heller finnas andra trösklar på området. Takbeläggning av ingångar eller användning av ett system för isfrihållning är att rekommendera. Cyklar osv. bör parkeras på ett särskilt tydligt markerat område.

Taket ska vara minst 2 500 mm djupt, ett minimum är 1 500 mm. Stolpar, tappor som håller dörrar öppna eller andra konstruktioner får inte placeras på passagerarna. Under taket bör finnas en bänk och en papperskorg. Rökningstillfällen bör placeras på långt avstånd från ingångar. Området bör ha en bra belysning och avledningen av ytvatten bör planeras noggrant.

Rännstenar och rännstensbrunnar

Rännstenar bör i mån av möjlighet alltid placeras så att de visar huvudfärdriktningarna på gårdsområdena och på så sätt även fungerar som vägledande ränder för personer med nedsatt synförmåga. Avvikelserna i rännstens- och brunnskonstruktioner i förhållande till nivån på den övriga ytbeläggningen får vara max 5 mm och springorna får vara max 10 mm breda.

Skyltar

Skyltar bör placeras så att det finns fritt utrymme runt dem för stående eller för en rullstol. Skyltars höjd från marken bör vara ca 1100 mm. Skylltavlor bör ha en med käpp identifierbar underdel.